SVERIGES EKOKOMMUNER

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

Godkänd vid styrelsemöte 2026-02-20

Verksamhetsberättelse 2025

Sveriges Ekokommuner (SEKOM), har till ändamål att vara ett nätverk av kommuner och regioner för kunskaps- och erfarenhetsutbyte i arbetet för att främja utvecklingen mot ett långsiktigt hållbart samhälle, ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Arbetet ska bygga på en ekologisk grundsyn där livsmiljön ger människor möjlighet att uppnå en hög livskvalité och god hälsa.

Styrelsen vill beskriva året i Sveriges Ekokommuner genom att avge följande verksamhetsberättelse.

Medlemmar
Antalet medlemmar var vid årets slut 84, en knapp tredjedel av landets kommuner. Region Blekinge, Grums och Tingsryd är observatörer. Sedan valet 2022 har 16 medlemmar lämnat föreningen.

Kansliet
Den totala kansliresursen för SEKOMs del motsvarar 80 % av en heltidstjänst. Föreningens allmänna kanslifunktion har under året skötts av Karlskrona kommun genom samordnare Kenneth Gyllensting och kommunens ekonomifunktion med motsvarande 50 % tjänst. Borås Stad ansvarade för föreningens kommunikation via kommunikatör Caroline Stenvall med motsvarande 30 % tjänst fram till 30 april. Under hösten anlitades Angéla Ekman Nätt, ESAM AB, för att på 30% stötta föreningen som procesledare och driva det pågående utvecklingsarbetet ”SEKOM Framtidsagenda”. Preliminärt fram till och med maj 2026.

Styrelsen
Styrelsen som valdes vid föreningens årsmöte 23 maj i Södertälje har haft följande sammansättning:

Ordinarie styrelseledamöter:

Norrland:
Kjell Bergkvist (C), Sundsvall, ordförande
Maritha Meethz (S), Luleå, vice ordförande
Sven Nordlund (MP), Kalix
Anders Ramstrand (KD), Söderhamn

Svealand:
Kenneth Hällbom (MP), Enköping
Thomas Karlström (S), Gotland

Götaland:
Börje Dovstad (L), Karlskrona
Lars-Håkan Persson (M), Höör
Therése Mancini (S), Sotenäs

Ersättare:
Marcus Svinhufvud (M), Nynäshamn
Mats Weideman (MP), Jönköping
Rasmus Delteus (C), Trosa

Styrelsen har haft fem sammanträden under året, fyra webbmöten samt ett fysiskt i samband med strategimöte 19 september i Stockholm tillsammans med tjänstepersonforum.

Tjänstepersonforum
Föreningen har en särskild grupp tjänstepersoner som utses av styrelsen och som fungerar som beredande organ och bollplank för styrelsen. Under året har gruppen bestått av:

Marie Brandt, Eslöv
Åsa Terent, Hudiksvall
Linda Hassel, Jönköping
Ali Qadiri, Sundsvall
Gunilla Jonsson, Söderhamn

Gruppen har haft ett fysiskt strategimöte tillsammans med styrelsen, däremellan har ärenden beretts via webbmöten och e-post.

Valberedningen
Valberedningen har bestått av expertgruppen med Gunilla Jonsson som sammankallande.

SEKOMs Framtidsagenda
Arbetet med SEKOMs Framtidsagenda, som genomfördes under 2023–2024 och avslutades i december 2024, syftade till att stärka organisationens förmåga att stödja medlemmarna i omställningen till ett hållbart samhälle. Genom en bred och dialogbaserad process med politiker, tjänstepersoner och kansli utvecklades en gemensam riktning för organisationens framtida roll, arbetssätt och erbjudande. Resultatet blev en tydligare grund för hur SEKOM kan fungera som en plattform för kunskapsdelning, samverkan och gemensam utveckling, med stärkt fokus på medlemsnytta, lärande och förmågan att arbeta tillsammans i komplexa frågor.

Under 2025 har Framtidsagendan fungerat som en byggsten och ett aktivt stöd i organisationens fortsatta utveckling. Fokus har legat på att omsätta de prioriteringar som identifierades i processen till konkret verksamhet. Kunskapsdelningen mellan medlemmarna har stärkts genom fortsatt utveckling av både fysiska mötesplatser och den gemensamma digitala plattformen i Teams, vilket har bidragit till ökad tillgänglighet, tätare dialog och stärkt kollegialt stöd mellan kommunerna. Samtidigt har arbetet med att förstärka den interna och externa kommunikationen fortsatt, vilket har bidragit till ökad tydlighet kring SEKOMs roll och gjort organisationens arbete mer synligt och tillgängligt för medlemmarna.

Styrelsens arbetsformer och tjänstepersonsforumets arbetssätt har vidareutvecklats i linje med Framtidsagendans intentioner, med ökat fokus på strategisk dialog, gemensam prioritering och lärande. Arbetet med att operationalisera organisationens värderingar och ambitioner har också tagit konkreta uttryck, bland annat genom att checklistan för hållbara event har integrerats i planeringen av årsmötet. Detta bidrar till att säkerställa att hållbarhet genomsyrar även den egna verksamheten. Vi har också inrättat ett pris - Årets SEKOM-initiativ i syfte att stärka kommunikationen och erfarenhetsspridning kring goda exempel och sätta ljuset på våra medlemmar.

Under året har SEKOM även arbetat aktivt med att utveckla nya gemensamma initiativ och former för samverkan, bland annat genom ansökan till SustainGov inom ramen för Hover. Även om ansökan inte beviljades har processen, inklusive gemensamma seminarier och utvecklingsarbete tillsammans med medlemskommuner och akademi, bidragit till ökad samsyn, stärkt samverkansförmåga och en tydligare grund för framtida gemensamma utvecklingsinitiativ.

Arbetet har därmed haft ett betydande värde i att stärka organisationens kollektiva kapacitet och beredskap för fortsatt samverkan.

Sammantaget visar utvecklingen under 2025 att arbetet med Framtidsagendan har haft konkret genomslag. Medlemmarnas engagemang har ökat, liksom efterfrågan på erfarenhetsutbyte, stöd och gemensam utveckling. SEKOM har därigenom stärkt sin roll som en relevant och stödjande aktör för kommunerna i deras omställningsarbete. Under 2026 är ambitionen att växla upp arbetet ytterligare, med fokus på att prioritera insatser, fördjupa engagemang och delning och genom detta fortsatt stärka organisationens förmåga att stödja medlemmarna i att möta framtidens hållbarhetsutmaningar.

Årskonferens
Årets konferens i Södertälje 22-23 maj fokuserades på biologisk mångfald med mycket kunniga och intressanta föreläsare. Carl-Gustaf Thulin från Institutionen för husdjurens biovetenskaper på SLU inledde med att berätta hur vi kan skapa ett vildare Sverige. Fredagen började med vår huvudtalare Alexandre Antonelli, Royal Botanic Gardens Kew, som pratade om att förlusten av biologisk mångfald ökar – men att det finns lösningar. Han lyfte en rad framgångshistorier från världen där man lyckats vända trenden. Tredje talaren på temat var Pella Thiel, ekolog och författare, som berättade om begreppet ekocid och naturens värde.

22 maj under Biologiska mångfaldens dag gjorde årskonferensen ett uttalande om att Biologisk mångfald kräver helhet, ansvar och samordning med regeringen som huvudmottagare. Vi spred också uttalandet brett i våra kanaler samt till media och andra relevanta aktörer.

Förutom huvudtemat hörde vi också om hållbarhetsarbetet i Södertälje (och hade mycket intressanta studiebesök) samt fick en redovisning av senaste insamlingen av våra Gröna Nyckeltal.

Under årskonferensen delades utmärkelsen ”Årets SEKOM-initiativ” ut för första gången. Den ska visa på ett gott innovativt exempel från en medlem som enkelt kan användas av alla andra kommuner. Först ut är Eksjö kommun för att man erbjuder alla nyanställda (mer än 6 månader) ett 20/60 kort i kollektivtrafiken (20 st 24-timmarsperioder under 60 dagar).

Gröna nyckeltal
De Gröna nyckeltalen som årligen samlas in redovisades som vanligt vid ett webbinarium (finns inspelat på vår YouTube-kanal) och finns redovisade på SEKOMs webbplats under fliken Nyckeltal.

Kommunikation och marknadsföring
Fem nyhetsbrev med information om föreningen och medlemmarnas arbete har skickats ut under året – både till kontaktpersonerna och till övriga intresserade.

SEKOMs kontaktpersoner har även haft möjlighet att delta vid den internationella miljökommunorganisationen ICLEI Europes medlemswebbinarier med goda exempel (se under ”Internationellt samarbete”).

Vi använder oss av en tjänst via Google Groups för att våra kontakttjänstepersoner ska kunna använda sig av vårt grupputskick via e-post med e-postadress sekom@googlegroups.com. Via gruppmejlutskicket har våra kontakttjänstepersoner möjlighet att ställa frågor eller göra en efterlysning om hur andra kontakttjänstepersoner gör eller hanterar saker och ting och kan hjälpa varandra.

När det gäller den interna kommunikationen har arbetet med att utveckla det dagliga samarbetet via SEKOMs kanaler på Teams fortsatt.

En uppdaterad version av föreningens powerpointpresentation finns för nerladdning via vår webbplats och via vårt Teams för att kunna användas av den som vill presentera föreningens arbete.

För att bli mer effektiv på omvärldsbevakning samt att sprida goda idéer i och utanför nätverket så håller föreningen också en nyhetstjänst som ser till att det alltid finns aktuella relevanta nyheter från medlemmarna på förstasidan av SEKOMs webbplats under rubriken Ekokommuner i media.

SEKOMs YouTube-kanal, där vi numera visar och lagrar våra webbinarier, föreläsningar och filmer, hade vid årsskiftet 72 prenumeranter. Vi ser också att flera äldre inspelningar har ökat sina visningar under 2025. Under året hade SEKOM 4 webbinarier med goda exempel från medlemmarna. Vid styrelsemötet 18 november beslutades att höja ambitionen och under 2026 sikta på att ha ett webbinarium i veckan.

SEKOM har en extern sida på Facebook @sverigesekokommuner där vi informerar om aktiviteter i föreningen och hos medlemmarna. Antal följare på sidan var vid årsskiftet 1547. Föreningens kontaktpersoner har också en så kallad privat grupp på Facebook, SEKOM Forum (som man får ansöka om tillträde till) med för närvarande 158 medlemmar.

SEKOM har också ett X-konto (f.d. twitter) @ekokommun, men detta är under avveckling och har inte använts under året.

I slutet på året startades ett konto på LinkedIn.

SEKOM har också sedan många år en permanent plats på Ekocentrums fysiska miljö- och hållbarhetsutställning i Göteborg, där vår verksamhet presenteras för besökare. Numera finns det även en digital utställning som är ett komplement till den fysiska utställningen. Ekocentrum har också gjort en analys av vår verksamhets bidrag till globala målen - med utgångspunkt i de gröna nyckeltalen - och identifierat vilka indikatorer de gröna nyckeltalen bidrar mest med underlag till. Länk till SEKOMs sida i den digitala utställningen.

Deltagande i SIS Tekniska Kommitté 623 ”Biologisk mångfald”
På senare år har medvetenheten om frågor kopplade till biologisk mångfald ökat och ämnet har fått mer uppmärksamhet inom politiken, i media och inom näringslivet. Inom den globala standardiseringen inom ISO har det startats en kommitté med syfte att utveckla omfattande och globala standarder för biologisk mångfald. I Sverige har därför SIS bildat en teknisk kommitté för att arbeta med detta. Eftersom biologisk mångfald är ett fokusområde för SEKOM har styrelsen beslutat att förningen ska delta i arbetet.

SEKOM representeras i kommittén av samordnare Kenneth Gyllensting. Kenneth är även nationell expert och representerar kommittén i ISOs internationella tekniska kommitté 331, ”Biodiversity”. Ett exempel på en standard som färdigställts under året är ISO 17298, ”Biodiversity — Strategic and operational approach for organisations- Requirements and guidelines”. Den handlar om hur organisationer systematiskt kan arbeta med biologisk mångfald. Den håller på att översättas till svenska. Under året har ett samverkansarbete startat mellan

kommittéerna 331 och 287 (Skogsbruk) kring en standard för ” Biodiversity dynamics in managed forest landscapes”.

Samarbete med andra nationella organisationer
SEKOM var med och grundade föreningen Refarm 2030 år 2016. Syftet med Refarm 2030 var att verka för att öka Sveriges självförsörjningsgrad genom att utveckla innovativa, miljövänliga, sätt att producera mat. Samtidigt beräknas många nya gröna jobb skapas. Refarm 2030 och Miljö Linné har slagits samman till en organisation (Refarm Linné). SEKOM håller kontakten med föreningen, men har lämnat det aktiva arbetet i styrelsen. Samordnare Kenneth Gyllensting är revisor i föreningen.

SEKOMs samordnare representerar föreningen i RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet) nationella referensgrupp för kommunstöd och miljömål.

SEKOM är också via sin ordförande representerade i styrgruppen för Green Key och juryn för Blå Flagg.

Internationellt samarbete
Samarbetet med de argentinska och amerikanska nätverken fortsätter med webbmöten. Webbmöten har också hållits med ekokommuner i Etiopien och Kenya för att planera kommande workshops och Sverigebesök under 2026..

En grupp på 21 studenter och 2 lärare från Oregon State University besökte Sverige 9-23 september för att studera kommunernas hållbarhetsarbete. SEKOMs kansli var med och planerade besöket och presenterade föreningen vid en workshop i Karlskrona tillsammans med Blekinge Tekniska Högskola.

Det pågår också ett arbete med att skapa en internationell ekokommunorganisation (arbetsnamn Ecomuna). En idé som funnits sedan den första internationelle ekokommunkonferensen i Helsingborg 2008, men det är först de senaste åren som den digitala mognaden i världen kommit till en nivå där det fungerar att koordinera ett sådant nätverk på ett kostnadseffektivt (och miljövänligt) sätt.

SEKOM är medlem som Local Government Organization i den internationella miljökommunföreningen ICLEI. Under året hade ICLEI Europe ett antal medlemswebbinarier med goda exempel som även SEKOMs medlemmar fick möjlighet att delta i.

Ekonomi
Medlemsavgiften för kommuner är 4 000 kr i fast avgift och 30 öre per invånare med ett tak på 150 000 invånare. För regioner finns en enhetlig avgift på 25 000 kronor. Utfallet blev en vinst på 122 804 kronor, framför allt beroende på att kansliet var lägre bemannat under del av året. Det egna kapitalet uppgår vid årsskiftet till 1 322 778 kronor.

Framtiden
Styrelsen för Sveriges Ekokommuner ser fram emot ett nytt verksamhetsår där vi utifrån egen kraft och fördjupat samarbete med nationella och internationella organisationer ytterligare kan stärka vårt nätverk och flytta fram våra positioner.

Med ett starkt engagemang från medlemskommunerna, såväl från politiker som från tjänstemän, utvecklar vi vårt nätverk till det vi vill – om vi alla tar ansvar för helheten.

Sundsvall den 20 februari 2026

För styrelsen i Sveriges Ekokommuner

Kjell Bergkvist
Ordförande